

УДК 377:364-322]:364-78](045)
DOI 10.31499/2618-0715.1(12).2024.305407

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КОЛЕДЖУ ЯК НАПРЯМ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В ГРОМАДІ

Федоров Михайло, аспірант, Уманський державний педагогічний університет імені
Павла Тичини
ORCID ID: 0009-0006-0475-803X
E-mail: informatic743@ukr.net

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу волонтерської діяльності КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради». Основною метою дослідження є вивчення ролі та впливу волонтерської діяльності коледжу на соціальне середовище громади. У статті аналізуються конкретні ініціативи та проекти, які реалізує коледж через своїх волонтерів, а також розглядається важливість цієї діяльності для підтримки військових, учасників бойових дій та їхніх сімей. Дослідження також спрямоване на виявлення основних викликів та перешкод, з якими стикається коледж у волонтерській діяльності, та запропонування шляхів подолання цих проблем для подальшого розвитку цієї важливої сфери соціальної роботи.*

***Ключові слова:** соціальна робота, волонтерська діяльність, громада, заклад вищої освіти, здобувачі вищої освіти, благодійні акції, війна.*

VOLUNTEER ACTIVITIES OF THE COLLEGE AS A DIRECTION OF SOCIAL WORK IN THE COMMUNITY

Fedorov Mykhailo, PhD student, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
ORCID ID: 0009-0006-0475-803X
E-mail: informatic743@ukr.net

***Abstract.** The article is devoted to the analysis of volunteer activities of the Central Committee «Uman Humanitarian and Pedagogical Vocational College named after T.G. Shevchenko of the Cherkasy Regional Council», which is carried out with the participation of volunteers of the Uman Volunteer Center for Army Assistance under the Uman City and District Union «Council of Public Organizations». The main purpose of the research is to study the role and impact of volunteering activities of the college on the social environment of the community. The article analyzes specific initiatives and projects implemented by the college through its volunteers, and also considers the importance of these activities in supporting the military, combatants and their families. In addition, employees and students of the college, who are volunteers of the Uman city-district organization of the Red Cross Society of Ukraine, join the donation campaign. They donate blood for maternity hospitals, surgical departments, burn centers, oncology departments, patients with blood diseases, as well as for victims of accidents, accidents and natural disasters. Such actions become an important tool of social work in the community, contributing to the consolidation of the efforts of citizens in supporting the military, defenders of national security and their families. The study also aims to identify the main challenges and obstacles faced by the college in volunteering and to propose ways to overcome these problems for the further development of this important area of social work. The authors hypothesize the need to support and develop volunteer activities in colleges as an effective tool for social support of the community. College volunteering is not only an act of charity, but also*

an important direction of social work in the community, contributing to the strengthening of public solidarity and support for combatants.

Keywords: *social work, volunteer activity, community, higher education institution, higher education students, charitable actions, war.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. З початку війни України з російським агресором колектив КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» активно займається волонтерською діяльністю. Ця ініціатива стала важливим напрямом соціальної роботи в громаді, оскільки волонтери коледжу відіграють ключову роль у наданні підтримки учасникам бойових дій, військовим одиницям та їх родинам. Благодійна діяльність коледжу охоплює різноманітні ініціативи, включаючи збір та доставку гуманітарної допомоги, психологічну підтримку та участь у різноманітних волонтерських проектах на благо військових та їх сімей. Однак існують виклики, пов'язані з нестачею ресурсів та координацією зусиль, що потребують уваги та підтримки для подальшого розвитку цієї важливої сфери соціальної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти діяльності волонтерів розкриті в працях вітчизняних науковців. Так, у роботах І. Звереві, Н. Коляди, Г. Лактіонової, С. Савченка, Т. Семигіної, С. Харченка обґрунтовано роль волонтерства як складової соціально-педагогічної роботи з молоддю. У дослідженнях І. Албул, О. Балдинюк, О. Безпалько, Р. Вайноли, Н. Заверико, А. Капської, В. Петровича розкрито технології залучення та підготовки молоді до волонтерської діяльності. Особливості роботи волонтерів у закладах соціальної сфери висвітлено у роботах О. Кравченко, О. Кузьменка, Г. Кучер, О. Осетрової, Н. Романової, С. Толстоухової, Г. Слозанської. Як складову соціально-педагогічної діяльності молодіжних організацій обґрунтовано волонтерство в працях Н. Левченко, І. Пеші, Ю. Поліщука.

Наразі в Україні з досліджуваної проблеми захищені дисертації: З. Бондаренко «Організація волонтерської роботи майбутніх соціальних педагогів в умовах вищого навчального закладу» [2]; Т. Лях «Соціально-педагогічна діяльність студентських волонтерських груп» [4]; Н. Говоруха Соціально-педагогічні умови розвитку волонтерського руху в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ ст.); І. Карпова «Соціально-педагогічні умови розвитку творчої обдарованості студентської молоді у позанавчальній діяльності вищого навчального закладу».

Розгляду основних науково-теоретичних і прикладних аспектів у сфері розвитку волонтерської діяльності в Україні як засобу посилення обороноздатності держави присвячені дослідження: А. Слободської, Н. Борецької, Г. Крапівіної, О. Сафіна та ін. [9].

Мета статті – дослідити та проаналізувати роль волонтерської діяльності коледжу як значущого напрямку соціальної роботи в громаді. Розглянути вплив волонтерських ініціатив на соціальну та громадську сферу, виявити важливість їх участі у підтримці військових, учасників бойових дій та їх родин, а також визначити виклики та перспективи подальшого розвитку цього виду діяльності для досягнення соціальних цілей у громаді.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Волонтерська діяльність КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» відіграє визначну роль у соціальному житті громади. Співпраця коледжу з Уманським волонтерським центром допомоги Армії при громадській організації «Закон і справедливість», а також з волонтерськими центрами міста Умані «До перемоги» і «Разом» свідчить про велике прагнення до активної підтримки учасників бойових дій та

їх родин.

Зусилля волонтерського загону «Відкриті серця» необоротно внесли значний внесок у покращення умов військовослужбовців. Передані військовим ЗСУ 120 плащів та костюмів типу «Кікімора» і «Леший», разом з 70 маскувальними накидками на транспорт та укриття, стали невід'ємною частиною їхнього обладнання, забезпечуючи комфорт та безпеку в умовах бойових дій [3].

Крім того, студенти та викладачі коледжу не лише передали матеріальну допомогу, але й виявили ініціативу в організації збору продуктів харчування, теплої одягу та інших необхідних речей. Це демонструє великий рівень громадської активності та соціальної відповідальності серед студентського та викладацького колективів коледжу.

Важливо підкреслити, що така волонтерська діяльність не обмежується лише одноразовими акціями. Протягом тривалого часу працівники Коледжу забезпечували підрозділи ЗСУ та територіальної оборони кондитерськими виробами, даруючи близько 85 тисяч штук. Це свідчить про постійну та системну підтримку військових, а також про високий рівень мобілізації та співпраці в коледжній спільноті [3].

Таким чином, волонтерська діяльність КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» є не лише актом благодійності, але й важливим напрямом соціальної роботи в громаді, сприяючи зміцненню громадської солідарності та підтримці учасників бойових дій.

У світлі соціальної активності та важливості громадської підтримки військовослужбовців, які безпосередньо заангажовані у захист суверенітету та територіальної цілісності держави, розглядається акція, що відбулася 13 січня, в приміщенні КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради». За різдвяними вітаннями та щедрівками з'явилися щедрувальники, відомі своєю благородною метою – збір коштів на придбання необхідного обладнання для Збройних Сил України, а саме тепловізора [3].

Не зважаючи на святкову атмосферу, яка панувала в коледжі, студентський та викладацький колективи демонстрували високу громадянську активність та відповідальність. Неодноразово зазначалася глибока розуміння важливості допомоги військовослужбовцям, які знаходяться у складних умовах бойових дій, та підтримки їхніх старань у захисті національної безпеки.

Відзначимо, що результативність збору коштів перевершила всі очікування – в рамках даної благодійної акції зібрано суму у розмірі 12 тисяч 200 гривень. Це свідчить про велику солідарність та глибоке розуміння народного обов'язку допомоги тим, хто стоїть на захисті батьківщини.

Такі події інтегруються в ширший контекст волонтерської діяльності коледжу як активного учасника соціального життя громади. Це не лише акт благодійності, а й вияв глибокої свідомості та активної громадянської позиції, що підкреслює важливість волонтерської роботи як ефективного інструменту соціальної мобілізації та підтримки громадських ініціатив [5].

У рамках соціально-громадської ініціативи, яка відбулася 15 січня, учасники вокального колективу «Горлиця» виявили свою підтримку Збройних сил України через участь у благодійній акції. Зазначена акція була організована волонтерською організацією «РАЗОМ» у місті Умань.

Необхідно відзначити, що взаємодія між культурно-мистецькими групами та волонтерськими організаціями відображає широкий спектр суспільних ініціатив, спрямованих на активну підтримку та допомогу військовим, які перебувають на передовій у зоні бойових дій.

Участь у вищезгаданій благодійній акції свідчить не лише про важливість громадянської активності в суспільному житті, але й про велику роль культурно-мистецьких колективів у формуванні громадянського духу та підтримки національних оборонних зусиль [8].

Підкреслимо, що подібні акції стають важливим інструментом соціальної роботи в громаді, сприяючи консолідації зусиль громадян у підтримці військових, захисників національної безпеки та їх родин. Така взаємодія відображає справжню силу громадського об'єднання та волонтерського руху, що має величезний потенціал у вирішенні соціальних проблем та підтримці важливих громадських ініціатив [9].

Діяльність коледжу, спрямована на волонтерську допомогу та підтримку Збройних сил України, знову зазнала прояву 16 січня, коли було передано значну кількість необхідних матеріальних благ до Уманського волонтерського центру допомоги Армії.

Акція передачі маскувальних костюмів, теплих кофт та сухариків є частиною систематичної діяльності коледжу в рамках соціального партнерства та громадського обов'язку. Ці матеріальні блага, безумовно, мають велике значення для учасників військових операцій та їхніх сімей, що перебувають у складних умовах бойових дій.

Ця подія свідчить про активну громадянську позицію та соціальну відповідальність коледжу перед важливими національними завданнями. Важливо відзначити, що спільна діяльність коледжу та волонтерського центру допомоги Армії є не лише актом благодійності, але й важливим елементом формування громадської свідомості та національної єдності.

Цей приклад волонтерської діяльності коледжу відображає його активну участь у соціальному житті громади та підтверджує важливість ролі освітніх установ у підтримці та розвитку національного оборонного потенціалу. Така ініціатива не лише відображає глибоке розуміння соціальних потреб суспільства, але й відкриває нові перспективи для спільної діяльності з метою досягнення соціально-економічних та культурних цілей в громаді [2].

У невідділеній послідовності благодійної діяльності, яка органічно вплітається в соціокультурний контекст громади, заслуговує уваги інцидент, що відбувся 15 лютого 2023 року, коли до Уманського волонтерського центру допомоги Армії «Закон і справедливість» було передано значне масив благодійної допомоги призначеної для підтримки Збройних сил України на сході країни.

Напрями цієї гуманітарної місії включали в себе різноманітні матеріальні блага, спрямовані на полегшення умов життя та підвищення бойового духу учасників операцій на воєнному театрі. Серед них – восьме маскувальних костюмів та сітки для маскуванню, 450 випечених працівниками пиріжків, фруктові асорті, мед та імбирно-медові суміші, спрямовані на профілактику вірусних захворювань у воїнів, а також речі першої необхідності, включаючи шкарпетки та светри [3].

Ця акція є яскравим прикладом активної участі навчального закладу у формуванні соціальної відповідальності та громадянської свідомості. Відмінною особливістю таких ініціатив є їхній системний характер та орієнтація на конкретні потреби суспільства. Волонтерська діяльність коледжу стає невід'ємною складовою соціальної роботи в громаді, сприяючи не лише подоланню конкретних викликів та проблем, але й підтримці ідеалів гуманізму та солідарності в сучасному світі.

16 лютого 2023 року відбулася значуща подія у житті коледжу, яка відображає його активну участь у волонтерській діяльності на благо громади. Благодійна акція під назвою «Волейбол об'єднує! ЗСУ допомагає» стала прекрасним прикладом об'єднання зусиль студентського та викладацького колективів для підтримки учасників бойових дій [3].

За допомогою цієї ініціативи вдалося зібрати значну суму – 6 тисяч 380 гривень, яка буде спрямована на матеріальну підтримку Збройних сил України та їхніх сімей. Це ще один етап у реалізації соціальної місії коледжу та вияв довіри громади до волонтерських ініціатив, запропонованих навчальним закладом.

Варто відзначити, що обрана форма акції, а саме волейбольний турнір, підкреслила важливість спорту як засобу об'єднання та підтримки громадських ініціатив. Участь студентів та викладачів у цьому заході свідчить про глибоке розуміння їхньої соціальної відповідальності та активну громадянську позицію.

В рамках постійної мобілізації ресурсів для підтримки Збройних сил України та їхніх потреб, 15 березня 2023 року відбулася передача значної кількості «Газу універсального 227 грам у балонах» до волонтерської організації «РАЗОМ» у місті Умань. Загалом було передано 124 штуки цього необхідного продукту на суму 6417 гривень.

Ця благодійна дія була результатом спільних зусиль студентів та викладачів КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради», які виявили високу активність та відчуття громадянської відповідальності під час проведення благодійної акції «Волейбол єднає – ЗСУ допомагає». Ця ініціатива була представлена у формі товариської зустрічі з волейболу між студентами та викладачами коледжу, що є прикладом не лише спортивного заходу, а й активної громадянської діяльності та співпраці з волонтерськими організаціями для підтримки армії та національної безпеки [3].

У рамках безперервної діяльності з підтримки Збройних сил України та їхніх потреб, 11 травня 2023 року Коледж взяв участь у передачі значної кількості благодійної допомоги до волонтерської благодійної організації «Благодійний фонд «Переможний 777»». Ця ініціатива полягала у передачі 500 пиріжків, маскувальних костюмів, консервації та інших необхідних продуктів, які призначені для безпосередньої підтримки військовослужбовців, які перебувають на передовій у зоні бойових дій [3].

Ця акція стала ще одним важливим кроком у забезпеченні необхідної допомоги та підтримки тим, хто безпосередньо стикається з викликами бойових дій. Волонтерська діяльність Коледжу виявляється у постійній готовності допомогти та підтримати учасників оборонних операцій, що відображає високий рівень соціальної відповідальності та громадянської свідомості колективу.

У ситуації, коли небезпека на Уманщині вимагала негайних заходів безпеки, запланована велика благодійна акція, на жаль, була скасована. Проте, демонструючи нашу відданість та готовність допомогти, ми організували внутрішній ярмарок, де були представлені кондитерські вироби, приготовані працівниками їдальні, а також студентами та викладачами коледжу. Крім того, передали до волонтерської благодійної організації «Благодійний фонд «Переможний 777» 2 500 пиріжків, які призначені для підтримки Збройних сил України. Ці заходи відображають нашу постійну згуртованість та відданість справі підтримки армії та учасників оборонних операцій, незважаючи на будь-які труднощі та обставини.

Також, 30 червня цього року, коледж здійснив ще одну благодійну передачу в сумі 10 000 гривень та смаколики для Збройних сил України за підтримки Уманської районної військової адміністрації. Цей внесок є важливим символом нашої постійної підтримки та вдячності військовослужбовцям за їхню службу та жертвність [3].

05 вересня 2023 року, в рамках вшанування Міжнародного Дня благодійності, здобувачі освіти та працівники Коледжу виявили велику громадянську активність та відданість принципам благодійності. Зібравши 6 тисяч гривень під час благодійної акції під назвою «Не купуй квіти – донать на ЗСУ», яка пройшла під час Посвяти у студенти-першокурсники, кошти були передані до благодійного фонду Волонтерів благодійної

організації «Благодійний фонд «ПЕРЕМОЖНИЙ ШЛЯХ 777». Ця ініціатива є свідченням не лише глибокої соціальної свідомості, але й конкретним кроком до підтримки українських військових, які захищають нашу країну на передовій [3].

Продовжуючи свою активну участь у волонтерських ініціативах, працівники та студенти Коледжу взяли участь у благодійній акції під назвою «Сплети маскувальну сітку». Ця акція відбувалася у співпраці з штабом Волонтерів благодійної організації «Благодійний фонд «ПЕРЕМОЖНИЙ ШЛЯХ 777»» і мала на меті створення необхідних матеріалів для забезпечення українських захисників на фронті.

У дальшому розгортанні волонтерської діяльності, 04 жовтня 2023 року, коледж організував благодійну акцію під назвою «Допоможи безхатній тварині» з нагоди Всесвітнього Дня захисту тварин. За участі учасників освітнього процесу, було зібрано 1247 гривень, які були витрачені на придбання корму для котів та післяопераційних пелюшок, що є необхідним для підтримки безпритульних тварин у місті.

17 жовтня 2023 року, здобувачі освіти та працівники коледжу організували благодійну акцію-ярмарок під назвою «Щедроті осені» з метою збору коштів для підтримки Збройних Сил України. Під час цієї акції було зібрано 36 782 гривень та 50 євро, які були негайно передані представникам військової частини. Ця ініціатива відображає постійний зацікавленість та готовність коледжу допомагати нашим військовим у будь-який час та у будь-яких умовах.

Протягом Тижня відділення соціальної та спеціальної освіти, що тривав з 26 жовтня 2023 року по 03 листопада 2023 року, коледж організував благодійну акцію зі збору продуктів енергетичної цінності та підтримки військових. Учасники освітнього процесу активно долучились до збору ядер горіхів, родзинок, кураги, сушених яблук та груш, сушеного кабакового насіння, сушеного інжиру, а також випічки у вигляді близько 1000 пиріжків для Збройних Сил України. Усю зібрану благодійну допомогу було передано до Волонтерської благодійної організації «Благодійний фонд Переможний шлях 777» [3].

Також, 14 листопада 2023 року, колективом нашого коледжу було зібрано та передано гуманітарну допомогу нашим захисникам. У цей день було передано свіжовипечені пиріжки, домашній мед, різноманітні солодоці, енергетичні набори з грецьким та арахісовим горіхом, сухофруктами, родзинками, цукатами з бананів, абрикосів, інжиру, карамельками та іншими смаколиками. Ця допомога була доставлена у місто Черкаси та передана захисникам за підтримки Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації.

21 грудня відбулася передача благодійної допомоги для Збройних Сил України до Волонтерської благодійної організації «Благодійний фонд Переможний шлях 777». Ця допомога включала в себе речі першої необхідності та суму в розмірі 8570 гривень. Кошти були пожертвовані учасниками VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю на тему «Т. Г. Шевченко в освітньому й культурологічному просторі України XIX – першої половини XXI століття», яка відбулася з нагоди 100-річчя з дня присвоєння імені Тараса Григоровича Шевченка комунальному закладу та коледжам. Це стало частиною благодійної акції, що відбулася в День святого Миколая [3].

Також, 8 грудня наш коледж приєднався до благодійної акції «Миколайчик дітям». В цей день були передані вихованцям обласного міжрегіонального притулку для дітей у місті Умань подарункові набори, що включали в себе одяг, різноманітне канцелярське приладдя та солодоці.

19 січня 2024 року в коледжі було проведено ярмарку альтернативних ялинок. Студенти виготовили 82 ялинки з різноманітних екологічних матеріалів. Під час цієї

ярмарки-продажу вдалося зібрати суму в розмірі 2895 гривень, які були передані волонтерам благодійної організації «БФ Переможний шлях 777» [3].

9 лютого 2024 року в Коледжі була організована товариська зустріч з волейболу між командами здобувачів освіти, викладачів коледжу та мешканцями Гереженівської селищної ради Уманського району з нагоди Всесвітнього дня волейболу. Ця подія виявилася не лише спортивним заходом, але й благодійною акцією під назвою «Волейбол граємо – ЗСУ допомагаємо». Під час зустрічі було зібрано 11 500 гривень, які було передано для бійців через Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації [3].

Крім того, працівники (зокрема Федоров М.В.) та здобувачі освіти коледжу, які є волонтерами Уманської міськрайонної організації Товариства Червоного Хреста України, долучилися до донорської акції. Вони здали кров для пологових будинків, хірургічних відділень, опікових центрів, онкологічних відділень, пацієнтів з захворюваннями крові, а також для постраждалих в аваріях, нещасних випадках та стихійних лихах.

За ініціативою Головного управління освіти і науки Черкаської обласної військової адміністрації 23 червня 2022 року на базі Коледжу розпочав роботу кабінет безпеки, призначений для проведення занять з безпеки життєдіяльності для різних категорій громадян, зокрема учасників освітнього процесу коледжу, організацій, підприємств, освітніх закладів міста та внутрішньо переміщених осіб. Завдяки грантовому проєкту «Bravo», отриманому педагогічним колективом Коледжу, у розмірі 200 тисяч гривень, кабінет безпеки було укомплектовано сучасним обладнанням, сприяючи його ефективній діяльності [3].

Протягом тривалого часу Коледж активно допомагав внутрішньо переміщеним особам у складний воєнний період, а також вніс значний внесок у розвиток майбутнього старшинського корпусу Військово-Морських Сил Збройних Сил України, забезпечуючи можливість військової підготовки Морехідного коледжу технічного флоту Національного університету «Одеська морська академія» за рахунок власних ресурсів та фондів Коледжу [1; 6].

За особистий внесок у зміцнення обороноздатності та безпеки Української держави, а також за активну участь у волонтерській діяльності, Зоя Михайлівна та колектив Коледжу отримали високі визнання. Вони були відзначені Подякою від командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України Олексія Неїжпапи, Подякою від командування та особового складу військової частини А2012, яку очолює командир Максим Кайнов. Також вони отримали Подяки від Уманського міського голови Ірини Плетнєвої та від Грамоти Уманського волонтерського центру допомоги Армії при громадській організації «Закон і справедливість». Ця вагома робота також була відзначена Подякою Черкаської обласної військової адміністрації з нагоди Міжнародного дня волонтера.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. У результаті проведеного дослідження волонтерської діяльності КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» було виявлено, що ця ініціатива відіграє надзвичайно важливу роль у соціальному житті громади, а також відповідає вимогам Закону України «Про волонтерську діяльність» та Закону України «Про соціальні послуги».

Проведені заходи волонтерської діяльності, включаючи збір та доставку гуманітарної допомоги, психологічну підтримку та участь у різноманітних волонтерських проєктах, сприяють підтримці збройних сил України, зміцненню їх бойового духу та підтримці військових одиниць.

Напрямами волонтерської діяльності є: співпраця коледжу з волонтерськими

центрами та військовими підрозділами; закупівля військового спорядження; гуманітарна допомога; збір речей першої необхідності та коштів; донорська допомога. Серед форм роботи ефективними виявилися: ярмарки, благодійні акції, конкурси, благодійні концерти, спортивні змагання, культурно-мистецькі заходи тощо.

Важливо відзначити, що досліджені заходи волонтерської діяльності виявилися важливими не лише для збройних сил, але й для розвитку суспільства та освітнього закладу. Вони сприяють формуванню відповідальної громадянської позиції студентів, підвищенню їхньої свідомості щодо важливості підтримки військових та учасників бойових дій.

Отже, стаття свідчить про те, що волонтерська діяльність коледжу виступає не лише як форма соціальної діяльності, а й як важливий механізм сприяння зміцненню обороноздатності країни та підтримці важливих цінностей суспільства.

Перспективами подальших досліджень є питання волонтерської діяльності студентських громадських організацій, вивчення феномену «третьої, або соціальної місії» закладів вищої освіти в громаді, з'ясування ролі волонтерської діяльності як умови формування соціальних навичок студентської молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Про волонтерську діяльність»: Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI : станом на 3. 07. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 23.04.2024).
2. Бондаренко З. П. *Організація волонтерської роботи майбутніх соціальних педагогів в умовах вищого навчального закладу* : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.05 «Соціальна педагогіка». Київ, 2008. 20 с.
3. КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради». URL: <https://www.ugpk.edu.ua/>
4. Лях Т. Л. *Соціально-педагогічна діяльність студентських волонтерських груп*: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спеціальність 13.00.05 «Соціальна педагогіка». Київ, 2009. 20 с.
5. Поліщук Н.М. Волонтерство як соціально-педагогічний феномен: термінологічний аналіз. *Інноватика у вихованні*. Рівне: РДГУ, 2022. Вип. 15. С. 146–159
6. *Про соціальні послуги* : Закон України від 17.01.2019 р. № № 2671-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 23.04.2024).
7. Семигіна Т. *Сучасна соціальна робота*. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
8. *Соціально-захист учасників АТО/ООС: з досвіду Уманської міської територіальної громади* : навч.-метод. довід. / Г.М. Кучер, О. О. Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2022. 103 с.
9. *Соціально-психологічна реабілітація вразливих категорій громадян від наслідків війни* : колективна монографія / [О. Д. Сафін, Н.М. Коляда та ін.] ; за заг. ред. О. О. Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. ФОП Ямчинський О.В., 2022. 406 с.

REFERENCES

1. «Pro volunteersku diialnist»: Zakon Ukrainy vid 19.04.2011 № 3236-VI : stanom na 3. 07. 2020 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (data zvernennia: 23.04.2024).
2. Bondarenko Z. P. *Orhanizatsiia volonterskoï roboty maibutnikh sotsialnykh pedahohiv v umovakh vyshchoho navchalnoho zakladu* : avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovoho stupenia kand. ped. nauk : spets. 13.00.05 «Sotsialna pedahohika». Kyiv, 2008. 20 s.
3. KZ «Umanskyi humanitarno-pedahohichniy fakhovyi koledzh im. T.H. Shevchenka Cherkaskoi oblasnoi rady». URL: <https://www.ugpk.edu.ua/>
4. Liakh T. L. *Sotsialno-pedahohichna diialnist studentskykh volonterskykh hrup*: avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovoho stupenia kand. ped. nauk : spetsialnist 13.00.05 «Sotsialna

pedagogika». Kyiv, 2009. 20 s.

5. Polishchuk N.M. Volonterstvo yak sotsialno-pedahohichnyi fenomen: terminolohichnyi analiz. Innovatyka u vykhovanni. Rivne: RDHU, 2022. Vyp. 15. S. 146–159

6. Pro sotsialni posluhy : Zakon Ukrainy vid 17.01.2019 r. № № 2671-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (data zvernennia: 23.04.2024).

7. Semyhina T. Suchasna sotsialna robota. Kyiv: Akademiia pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu, 2020. 275 s.

8. Sotsialnyi zakhyst uchastykiv ATO/OOS: z dosvidu Umanskoi miskoi terytorialnoi hromady : navch.-metod. dovid. / H. M. Kucher, O. O. Kravchenko ; MON Ukrainy, Umanskyi derzh. ped. un-t imeni Pavla Tychyny. Uman : Vizavi, 2022. 103 s.

9. Sotsialno-psykholohichna rehabilitatsiia vrazlyvykh katehorii hromadian vid naslidkiv viiny : kolektyvna monohrafiia / [O. D. Cafin, N. M. Koliada ta in.] ; za zah. red. O. O. Kravchenko ; MON Ukrainy, Umanskyi derzh. ped. un-t imeni Pavla Tychyny. FOP Yamchynskyi O.V., 2022. 406 s.